

Joan zaitez...

DIANA FRANCO EGUREN

2018an itzali nituen sare sozialak, baita gailuen jakinarazpen gehienak ere, bizitzan arreta non jarri kontrolatzen hasteko saiatu asmoz. Egunero lan horretan jarraitzen dut, sitsa argira nola, nire jakin-minak errealitatea ulertzen lagunduko didan informazio freskoa bilatzen duelako etengabe. Garai hartan ez nuen alternatibarik behar, nire kasuan desintoxikazio lan bat zen, nire bizitzaren bilakaketan uhalak berreskuratzeko beharrak bultzatuta. Bestalde, giroa jada ez zitzaidan atzegina suertatzen, norgehiagokan sartuta ziren pertsonak eta erakundeak, botere mediatikoaren grinak gidatuta, ez ezagutzak. Atzean, grin horiek elikatuz sare sozialen jabeak eta giza espeziea degradatzeko diseinatutako negozio ereduak sustatzen dituzten teknologiak.

Baina berriro ireki ditut; bada alternatiba bat, fedibertsoa, sareak egiteko eta erabiltzeko modu ezberdin bat. Bertan, ez da datuei loturiko negozio eredurik sustatzen, instantzia (zerbitzari) ezberdinetatik sartu zaitezke edota zurea sortu. Egungo eduki eta elkarrizketa sareek dituzten aukera guztiak eskaintzen dituzte, kalitate eta etika handiagoz. Peertube.eus (bideoetarako Youtube-ren alternatiba), pexelfed.eus (argazkietarako Instagram-en alternatiba) eta mastodon.eus (saretzeko X eta Facebook eta Bluesky-ren alternatiba) erabiltzen ditut gaur egun, eta horiek eskatzen didaten arreta kudeatzeko errazagoa iruditzen zait.

Beharbada zu ere sareen inguruan hausnarketa egiten zabilta, beharbada erabileraren zentzua argi duzu, baina atzetik dagoen guztia ez duzu sustatu nahi, zer edo zer aldatu behar dela uste duzu, baina nor egingo du lan hori? Ez, ez dute gobernuek egingo, ezta plataformen jabeek ere, azken asteetan adierazi baitute gorrotoaren diskurtsoa ez dela zainduko espazio horietan, euren negozioerako errentagarria baita oso. Gobernuek ere galduta dirudite. Beraz, bakoitzak erabaki beharko du, eta zalantzak izatekotan laguntza bilatu, adibidez goazenlagunok.eus ekimenean. Ni jada beste aldean nago; fedibertsoa bazatoz, bertan ikusiko dugu elkar. ●

Nicolás Maduroren agintaldi berria eta errealitate paraleloak

AXIER LOPEZ

Nicolás Madurok Venezuelako Errepublika Bolivartarreko presidente karguaren zina egin berri du. Sindikalista ohia exekutiboaren eta Indar Armatuaren komandante buru izanen da hirugarren aldi baterako, 2031ra arte.

Kargu hartzean izan zirenek Amerikako, eta hein batean, munduko, aliantza politikoen isla fidela eskaini zuten. Caracaseko ekitaldian izan ziren Honduras, Kuba, Nikaragua, Bolivia, Dominika, Saint Vincent eta Grenadinetako gobernuen ordezkariak. Zeresana eman zuen Kolonbiako Gustavo Petro, Mexikoko Claudia Sheinbaum eta Brasilgo Lula da Silva han ez egoteak, seguruenik hiruek koordinatuta hala erabakita, baina hirurek ere euren enbaxadoreak bidali zituzten inbestiduran laguntzeko. Uruguaiak, Argentinak, Panamak eta Dominikar Errepublikak hautatu zuten Madrilgo Salamanca auzoan erbesteratutako Edmundo González oposiziogilearekin biltzea. Maila globalean, Errusia, Txina, Ipar Korea eta Iranek ordezkariak bidali zituzten Venezuelara. Eta jakina, Amerikako Estatu Batuak eta Europar Batasuna ez ziren bertaratutako, eta berretsi egin zuten González "egiazko presidente hautatua" dela haientzat.

Nazioarteko eskuinaren eta ultraeskuinaren errezeta nagusia ez da aldatu Chávezen lehen urteetatik gaur egunera arte: Venezuelako Gobernu nazioartean (Mendebaldean) isolatzea, zigor berrien bidez gerra ekonomikoa areagotzea, Donald Trump-en erabakien zain egotea eta, bien bitartean, errealitate mediatiko paraleloa elikatzen jarraitzea: Venezuelako sistema demokra-

tikoa diktaduratzat jotzea, zeinean Mendebaldeak babesten duen oposizio eskuindarrak estatu eta hiri garrantzitsu batzuetan agintzen duen. Zinez, diktadura bitxia da Venezuelakoa.

Ehunka milaka pertsona dira azken garaietan herrialdearen egoera ekonomiko makurragatik emigratu behar izan dutenak. Egoera ez da samurra eta Maduroren gobernuari gauza asko kritika dakizkioke. Ezkerretik ere bai. Eta horrela egiten dute Venezuelen bertan mugimendu antikapitalista batzuek. Baina, egiari zor, Venezuelak ez baleuzka munduan egiaztatuta dauden petrolio-erreserbarik handienak, ez ginateke hitz egiten ariko gaur egungo terminotan eta intentsitatean. Haren gaineko etengabeko foku (geo)politiko eta mediatikoak hor du pizgarria.

Saudi Arabiako diktadurak kazetari bat hil eta bere gorpua laurdenkatu dezake bere enbaxada batean. Europar Batasunak ez dio inolako zigorririk jarriko, eta, asteburu honetan bezalaxe, bere emirrak lasai ederrean ikusiko dituzu sariak banatzen Espainiako futbolarien artean (40 milioi euroren truke). Haitiren ispilua ere hortxe daukagu. Ia inork ez du haitiarrez hitz egiten, ia inork ez da haien egoeraz kezkatzen. Hilabeteak eta hilabeteak daramatzate parekorik gabeko kaos politiko, ekonomiko bati kateatuta, hildakoak bata bestearen gainean jarrita, Venezuelatik 1.000 kilometrora. Baina beste kontinente batean, Espainiako telebistek, adibidez, hauteskundeak galdu dituen oposiziogilearen mitina, hiru mila lagunengainean, zuzenean eskainiko dizute. ●